

Uppgift 5. Mätning med måttenheter – exemplet volym																																				
Syfte	Undervisningens genomförande	Förberedelser inför arbetet i klass	Redskap för modellarbete	Att vara observant på																																
<p>Eleverna ska genom ett kollektivt utforskande urskilja</p> <ul style="list-style-type: none"> att mätning av en kvantitet ger olika mätresultat om måttenheternas storlek varierar. <p>OBS! Syftet ska inte presenteras för eleverna utan endast guida planeringen.</p>	<p>Problemsituation: Tre elever har mätt volymen i bägaren T. Elsa säger att den är 2, Elton säger att den är 4 och Erik säger att den är 20. Hur kan det vara möjligt att innehållet i T kan vara både 2, 4 och 20? För alla tre svar är nämligen rätt.</p> <p>[Läraren skriver upp talen 2, 4, 20 under varandra på tavlan]</p> <p>OBS! Läraren ska inte ställa frågan om vilka mått de olika barnen kan ha mätt med.</p> <p>Iscensättning: Problemet ska utforskas i en helklassdiskussion där två till tre elever får ge sina olika lösningsförslag på tavlan. Låt klassen reflektera över antalet enheter, eller vad som ryms i en enhet.</p> <p>Denna uppgift kan expanderas för mer vana elever med ett ytterligare mått, som är annorlunda till form, men som rymmer samma mängd som t.ex. måttenheten A. Denna kan då få benämningen E ($T=4E$).</p>	 <p>Helklassarbete: En stor bägare märkt med bokstaven T (den volym som ska mätas). I närheten, lite i skymundan av T, ska det finnas tre olika stora bägare (inte cl, dl och liter).</p> <p>Bestäm tillsammans med eleverna vad de olika mindre bägarna ska heta (t.ex. A, B, C) och markera dem inför eleverna.</p> <p>OBS! Vattnet ska inte mätas konkret utan det är samtalet om mätningen som är viktigt och hur det kan noteras i en tabell Eventuellt: förbered en tabell för notering av mätresultaten på tavlan. OBS! fyll i tabellen tillsammans med eleverna.</p> <table border="1" data-bbox="896 965 1279 1114"> <thead> <tr> <th></th> <th>Volymen T</th> <th>Algebraisk symbol</th> <th>Måttenhet</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Elsa</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Elton</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Erik</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		Volymen T	Algebraisk symbol	Måttenhet	Elsa				Elton				Erik				<ul style="list-style-type: none"> numeriska och algebraiska symboler, t.ex. A, B och C exempel på uttryck: $T = 2C$ $T = 4A$ $T = 20B$ <p>Vid behov: rita upp tre sträckor som är lika långa men som är indelade enligt: $T = 2C$ $T = 4A$ $T = 20B$</p> <p>Exempel på tabell:</p> <table border="1" data-bbox="1397 778 1659 890"> <thead> <tr> <th></th> <th>Volymen T</th> <th>Algebraisk symbol</th> <th>Måttenhet</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Elsa</td> <td>2</td> <td>C</td> <td>Röd kopp</td> </tr> <tr> <td>Elton</td> <td>4</td> <td>A</td> <td>Gul kopp</td> </tr> <tr> <td>Erik</td> <td>20</td> <td>B</td> <td>"Snapsglas"</td> </tr> </tbody> </table>		Volymen T	Algebraisk symbol	Måttenhet	Elsa	2	C	Röd kopp	Elton	4	A	Gul kopp	Erik	20	B	"Snapsglas"	<ul style="list-style-type: none"> mätandets princip (volym) måttenheter (OBS! måttenheternas olikhet ligger i deras volym, inte deras utseende) identifiering av likhet och konstruktion av likhet algebraiska symboler <p>Matematisk grund som läraren behöver fokusera men inte explicitgöra för eleverna:</p> $\frac{T}{C} = 2$ $\frac{T}{A} = 4$ $\frac{T}{B} = 20 \rightarrow C > A \text{ och } B$ $C > A > B$ $B < A \text{ och } C$
	Volymen T	Algebraisk symbol	Måttenhet																																	
Elsa																																				
Elton																																				
Erik																																				
	Volymen T	Algebraisk symbol	Måttenhet																																	
Elsa	2	C	Röd kopp																																	
Elton	4	A	Gul kopp																																	
Erik	20	B	"Snapsglas"																																	